

Energiatakarékosság és megújítható energiák*

– együttműködési lehetőségek német és magyar vállalkozások között –

II. rész

Lapunk ez évi 5. számában ismertettük a témában szervezett berlini szimpózium rendeltetését. Az ott elhangzottakból ezúttal energiapolitikánk néhány aspektusát emeljük ki. (A szerk.)

Dr. Szerdahelyi György, Ipari és Kereskedelmi Minisztérium:

Magyarország energiapolitikáját az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban dolgozták ki és 1993 áprilisában terjesztették a Parlament elé. Energiapolitikánk legfőbb alapelvei a következők:

- Az energiaellátás biztonságának megőrzése és emelése, ezen belül:
- csökkenteni az egyoldalú importfüggést, megteremteni az energia-beszerezés átállításának politikai és technikai feltételeit, növelni a stratégiai készleteket;
- az energia takarékos felhasználása, az energiahatékonyság növelése, ezáltal a magyar gazdaság versenyképességének növelése;
- az környezetvédelem szempontjainak érvényesítése;
- az energetikával kapcsolatos döntéseknél és a megfelelő hatósági intézkedéseknél a nyilvánosság szerepének növelése, az ilyen intézkedések és döntések kapcsán a közvetlenül érintettek véleményének figyelembevétele;
- piacokonform szervezeti, közgazdasági és jogi keretfeltételek megteremtése annak érdekében, hogy a magyar energiagazdaság lépésről lépésre közeledjen a jövőbeli egységes európai energiapiachoz.

A legfontosabb energiapolitikai célkitűzés az energiaellátás biztonságának növelése, emiatt a korábban

* A cikk az OWWA azonos című tanulmánykötete alapján készült. A részletes anyag teljes terjedelmében megvásárolható a Budapesti Vállalkozásfejlesztési Központban, 1072 Budapest, Rákóczi út 18. tel.: 269-6869, fax: 268-1800.

kizárólag az egykori Szovjetunió irányába kiépített vezeték-összeköttetéseket ki kell egészíteni, hogy véget vessünk az egyoldalú importfüggőségnek.

Európai integrációs politikánkban az elektromos energia-ellátás területén nagy lépést tettünk előre. Az ellátási színvonal emelése céljából 1990-ben Magyarország tárgyalásokat folytatott a nyugat-európai elektromos energiarendszerhez (UCPTE) való csatlakozásunkról. A tervhez Csehország, Szlovákia és Lengyelország is csatlakozott.

Magyarországon az energiahatékonyság más európai országokkal összehasonlítva alacsony, ezért fektetünk nagy súlyt az energiatakarékosság lehetőségeinek kiépítésére. Jó lehetőséget biztosít Magyarország számára az energiatakarékossági célokra nyújtott kedvezményes „német szénhitel” nevű hitelkonstrukció igénybevétele, amelynek megnevezése 1996 február 1-től „Energiatakarékossági Alap” névre változott. Az alap eddigi 5 éve során közel 5 milliárd forintos beruházások realizálódtak, míg a mindenkori beruházók a fejlesztési költségek 30%-át maguk viselték.

Egy további kedvező hitellehetőséget nyújt energiatakarékossági célokra a „Panelhitel” 30 millió DM nagyságrendben, amelynél a kamatterher 2/3-át az államháztartás átvállalja. Előkészületben van egy újabb energiatakarékossági alap létrehozatala is PHARE eszközökből.

A Minisztérium feladata az energetika és a gazdaság kapcsolatának, valamint a környezet és az energetika kapcsolatának vizsgálata, javaslatok kidolgozása az energiahatékonyság növekedésére. Közreműködés a megújítható energiák terjesztésében, részvétel a helyi kezdeményezések szakmai értékelésében.

Az európai integráció megvalósítási lehetőségeinek és az importdiverzifikáció lehetőségeinek vizsgálata az energetikában.

Nemzetközi szakrendezvények koordinálása az energiaszektoron belül. Nemzetközi megállapodásokban és projektekben Magyarország feladatainak végrehajtása.

A világ energetikájában ható trendek, és azoknak a magyarországi energiapolitikára való hatásának vizsgálata.

Kapcsolattartás nemzetközi szervezetekkel mint az IEA, Energiacharta, PHARE és mások.

Dr. Gáborjáni Péter, EUROSOLAR Magyarország, „Németh László” Népfőiskola, Sopron:

Az EUROSOLAR/Magyarország, együtt az Európai Napenergia Társasággal (EUROSOLAR) hitet tesz a megújítható energiák felhasználásának meggyorsítása mellett.

Az EUROSOLAR/Magyarország mindent vállal annak érdekében, hogy az Európai Napenergia-Charta elvei Magyarországon is érvényre jussanak, ennek megvalósításába a magyarországi kis- és közép-vállalkozások is bekapcsolódjanak.

- Mivel a megújítható energiaforrások potenciálisan elegendőek az emberiség energiaigényének fedezésére, ezért lehetséges és fontos az összes nukleáris és fosszilis energiát megújítható energiaforrással helyettesíteni. A hagyományos energiahordozók kitermelésével pusztulnak a hozzájuk kapcsolódó értékek, és ezért etikailag nem elfogadható, hogy a végtelenségig ezektől függjünk. E cél elérése érdekében arra törekszünk, hogy nyomon kövessük a politikai és gazdasági döntések hatását az energia felhasználására.
- Az az érv, amely szerint a megújítható energiák nem eléggé kifizetődőek, hamis, mivel azon alapul, hogy a kereskedelmi áremelések hatását összemoszák a hagyományos energiahordozók által okozott makroökonómiai költségekkel. Figyelembe kell venni mellesleg az import költségeit, és az infrastruktúrát is népgazdasági szempontból, a kormányzat kutatási kiadásait, a korábbi és a jelenlegi szubvenciókat, az eddig tökéletesen figyelmen kívül hagyott környezeti károk és az egészségi problémák másodlagos költségeit ugyanúgy, mint a biztonságos energiaforrás létesítésének költségeit. Ha beszámítjuk a társadalom másodlagos költségeit is, akkor a hagyományos energiahordozók tulajdonképpen már ma gazdaságtalanok. Be kell vezetni a megújítható energiaforrásokat, méghozzá olyan gazdasági döntési kritériumok alapján, amelyek lehetővé teszik az

árakba beépíteni a megújítható energiák társadalmi előnyeit és bekalkulálni a hagyományos energiahordozók hátrányait is.

- A megújítható energiák alkalmazásának tere a jövőben jelentős részben a várostervezés és városépítészet, a mezőgazdaság és annak átalakítása, a közlekedési rendszer és az ipar lesz. Ebből következik, hogy a megújítható energiákat túlnyomórészt más gazdasági tényezők befolyásolják, mint a hagyományos energiaszektor.
- A mi kulturális és politikai feladatunk a megújítható energiák számára új alkalmazási területeket keresni. A megújítható energiák bevezetésének stratégiáját nem szabad a hagyományos energiahordozókkal való kiegyezéstől függővé tenni.
- A megújítható energiák óriási hasznára való tekintettel, ami az energiaimport csökkenéséből és a hazai ipari és mezőgazdasági energiatermelés növeléséből ered, nincs valódi alapja annak, hogy a megújítható energiák bevezetését csak azért késleltessük, mert más országok ezen a területen még nem érték el haladást, vagy mert még nincs érvényes nemzetközi megegyezés. Ez érvényes az Európai Közösség egészére. A megújítható energiák irányába tett minden lépésnek nemzetközi hatása van.
- Az energiaszektor jelenlegi meghatározó erőinek fel kell ismerniük, hogy két választási lehetőségük van:
 - Megakadályozzák vagy késleltetik a megújítható energiákra való strukturális átállást, csakhogy saját gazdasági érdekeiket védjék, és ezzel magukra vállalják a morálisan tarthatatlan felelősséget a természeti erőforrások további pusztításáért; vagy
 - alkalmazkodnak a struktúraváltáshoz és kőolaj-, szén-, földgáz- és elektromosenergia-termelők-ből az átálláshoz szükséges technológiák előállítói lesznek és nyíltan elismerik az energiaváltás és az energiateljesítés hatékonysága növelésének szükségességét.
- A jövő energia-utánpótlásának többféle megújítható energiaforrásból kell összetevődni, amelyek egymást kiegészítik és a tárolási lehetőségek segítségével az utánpótlás és elérhetőség természetes ingadozásait kiegyenlítik.
- Egyedül a megújítható energiák tudják a független energiaellátást biztosítani, különösen a vidék energiaigényének fedezésével.

A szimpóziumon elhangzott még számos további információ, amely mind a kisvállalkozások lehetőségeire hívja fel a figyelmet. Ezért ehelyütt is a vázlatosan ismertetett tanulmánykötet egészére hívjuk fel a figyelmet. (A szerk.)